

A Kairó Kávéház 1942 Szilveszterén

Szilveszter a Kairó kávéházban, ami a Lövölde téren volt, a Szív utca és a Király utca sarkán. Itt van a nagybátyám, a nagynéném, az anyám és az apám, az apám barátja, meg a többi zsidó, akik éppen ott voltak. Balról a második, fekete kalapban Goldmann Malvin, anyám osztálytársnője, apám Jenő bátyjának a felesége, vagyis anyám sógornője. Mögötte ül anyám, előtte Klein Menyhért, a nagybátyám. A kép jobb oldalán lévő (ülő) férfi apám. A szüleimnek és a nagybátyáméknak is kávéháza volt. Először ez az egy kávéház volt a családnak közösen. Ezt úgy hívták, hogy Otthon kávéház [Annak a Baross utcai háznak a földszintjén volt, ahol Surányi Györgyék laktak. -- A szerk.]. Ott volt italmérés, zene, tánc, minden, akkor az nagyon jól ment. Annyira jól ment, hogy nyitottak egy másik kávéházat a Király utcában, a Rózsa utca sarkán, a Lovranát. A szüleim átmentek oda, és akkor átköltöztünk a Rózsa utcába. A Rózsa utcában tulajdonképpen csak egypár évig laktunk, mondjuk, olyan 1939-től 1944-ig voltunk ott. A Lovranában már nem volt italkiszolgálás. Zsidóknak már nem adtak italmérési engedélyt. Holott az italból lehetett jól megélni, abból jó bevételek voltak. Még így is meg lehetett belőle élni, de azért egy szeszestalt árusító éjjeli üzletből jobban meg lehetett élni. Nem valami fényűzően, de meg lehetett élni, olyan kispolgári módon. Itt a családból csak az apám, anyám, nagyapám dolgozott, más senki. A pincérek idegenek voltak. Nagyon hosszú és keskeny volt a kávéház, mert a Király utca felé, azt hiszem, csak egy ablak volt, és a Rózsa utcára volt vagy hat-nyolc ablak. Talán nyolc méter széles, nem tudom. Két-három sorban voltak az asztalok, és középen volt a pincérnek a hely. Kis, négyszemélyes asztalok voltak, kártyához valamivel nagyobb. Kávéházi székek voltak, tonett-székek. Még ma is van itthon pár szék, ami a kávéházból való. Ebbe a kávéházba is kisiparosok, kiskereskedők jártak, volt kurva is meg ilyen-olyan kéregetők, hogy mondják, tarhálók is jártak. De akik tarháltak, utána bejöttek, de nem tőlünk tarháltak. Valahol elintézték napközben. Nagy kártyapartik voltak. Voltak olyan gazdagok ahhoz, hogy nagyon nagy pénzben játszottak, emlékszem. Volt biliárdasztal, biliárdoztak is. De rengeteg kártyaparti volt, majdnem az egész kávéház tele volt kártyapartival. Amikor az apámat elvitték munkaszolgálatra, akkor volt nekünk a kávéházunk. Amikor apámat elvitték, én már polgáriba jártam, az olyan 1942 körül lehetett. Akkor én tizenkét éves voltam. Nekem kellett nyitni az üzletet, mert anyám dolgozott éjjel tizenkettőig, kettőig, ameddig nyitva volt a bolt. És nekem olyan öt-fél hat körül nyitni kellett. Ami abból állt, hogy kinyitottam, akkor még a jégszekrényeken lakat volt, azt is kinyitottam. Volt ott egy kassza,

egy pult, és amit a pincér elvitt, azt reggel be kellett írni egy könyvbe, hogy el lehessen számolni. Nekem kellett figyelni, hogy a pincér ne verjen át, hogy amit kivitt, az be legyen ikszelve, tehát vezettünk egy ilyen könyvet is. Aztán kiraktam a vajakat, azok akkor ilyen kis üvegtálkák voltak csinosan vágva, meg a kávéhoz cukrot, ami ki volt porciózva, és akkor nekem azt figyelniem kellett. Meg a kenyeret én vágtam föl. A pék hozta kora hajnalban a friss kenyeret, és akkor azt föl kellett vágni, és utána beírni a könyvbe, hogy ennyi kenyeret, ennyi tejet. Engem váltott aztán hét-fél nyolc felé a nagyapám, aki ott egyébként ruhatáros volt. Akkor én nagyon öregnek tartottam, de jóval fiatalabb volt, mint most én. És amikor ő váltott, akkor én kiülhettem a kasszából, és még valamit tanultam, és aztán mentem iskolába.